

Svedočenje Kada Hotić

Kada Hotić iz Srebrenice, članica Udruženja „Majke enklava Srebrenice i Žepa“. Živela je u Srebrenici sa suprugom Senadom i sinom Samirom. Obojica su ubijena u periodu od 11. do 17. jula 1995. godine.

„Nije nikad došao, ni dan danas... Ohrabrila sam se, osnažila sam se da se borim da tražim nestale, da tražim krivca. I ožilavila sam, i otplačem, i opet kažem – pa makar se ne stidim nikoga. Niko od mojih nije zločinac bio. Hvala dragom Alahu, nisu. Imam svoje patnje, svoje suze, svoju bol. Al' kako će zločinac zaspati kad mu se budu slike vraćale? Rekoh, njemu je teže. Dobili smo jedno pismo iz Vlasenice u kom je jedan tako slično opisao život koji ne bih poželjela nikom, ni tom dušmanu koji mi je dijete ubio“.

Kada Hotić je svedočila na [Desetom forumu za tranzicionu pravdu](#).

Kada Hotić: „Sad ovom prilikom neću pričati u ime organizacije, nego u lično ime, ono što sam preživjela. S početka ukratko samo nešto što mogu vam reći. Kad bih pričala cijelu priču, trebalo bi mi dana. U Srebrenici sam živjela sa svojim mužem, sinom, ćerkom. Tu su mi bila i dvojica braće, deveri. Tako, svi smo bili blizu. Međutim, rat nas zateče. Iznenadio nas. Nismo uspjeli otići iz Srebrenice, kao i mnogi što nisu. I prvi doživljaj napada, artiljerijskog napada na Srebrenicu; pobjegla sam sa grupom ljudi u šumu. To je bio april. Za to vrijeme, i Amirov otac i ono što je bilo nepokretno u gradu— pohvatano, pobijeno i spaljeno. Oni što nisu mogli da ustanu iz kreveta— to su popalili. To je Amir [Kulaglić] ispričao. Srebrenica je gorila. Jedanaest dana sam u šumi bila. Bilo je nas 56 muškaraca, žena i djece. Bio snijeg onaj aprilski što je pao kasno, pa kasnije kiša. Izdržali smo nekako. Niko se nije prehladio. I kad je Srebrenica zapaljena, vratimo se u tu izgorjelu Srebrenicu, da bi nastavili nekako živjeti. Međutim, granatirani smo non- stop s brda. Disati se nije moglo. Za kratko vrijeme hrane nestalo. Neću pričati o patnji bez hrane, o svemu, o onim naporima preko brda, u tuđu teritoriju, pod kontrolom Srba, odakle sam donosila hranu. Išla sam 19 puta. Prvi put kad sam otišla svi su mi nokti s nogu spali. Bila mi obuća jedan broj veća i u toku noći, dok sam ja nosila 25 kila kukuruza, u borbi da preživim i da prehranim tu svoju porodicu... Nisam dozvolila sinu da ide na taj teren da donese. Ja sam se izlagala. Sve je to nekako bilo... Podnošljivo bi to bilo, ta muka od granatiranja, avio bombardovanje... Nema šta nas nije tuklo. Kad kažu – nije bilo avio bombardovanja... Migovima su nas tukli. Donešena je rezolucija o zabrani upotrebe aviona. Pa su nas kasnije bombardovali... Neki kažu — iz Ponikvi dolaze poljoprivredni. Ali ni puška ne može da ga obori ko je imao pušku. Zna Amir kako je tamo bilo bez oružja. Ja znam, odbrana se formirala sa 40 pušaka. Neko imao onu... Moj Samir nekakvu napravio. Morali smo se braniti, jer smo napadnuti. Ostali smo tu. Nemamo kud. Ali sve bi se to pritr pilo, sva ta muka, ja bih to s ponosom pričala kako smo uspjeli da preživimo. To je pravo umijeće. To je čudo. Bez hrane, bez vode, bez struje, zatvoreni, povrijeđeni se vratili. Eto kažu da su bili generali, ali nemamo pušaka, jer su nas tretirali kao

vojsku kad je Srebrenica pala. Međutim, taj 11. juli kad je bio završetak naše sudbine, kad sam se ponadala, još sam se radovala, živi smo, i moj Samir je živ, i moj Senad, moj muž je živ. I moja braća su živa. Jedni su otišli šumom. Jedni su u Potočarima. Dođe Mladić sa onom grupom. Odvedoše mog brata Ekrema u onu nekakvu bijelu kuću što se sad pominje. Nema mog Ekrema. Moj jedan brat otišao preko šume i moj sin i djever. Nisu uspjeli proći. Ja taman u autobus jedan, da vam kažem da je bio transport svih marki autobusa iz Srbije, i Lasta, i 7. juli iz Šabca i ne znam ni ja ko sve nije bio. Prevoze taj narod, deportacija. Moj muž krenuo sa mnom u autobus, međutim, staviše mu pušku za vrat, ode u stranu, kad ja pogledah, tamo je grupa ljudi, stoje, ne umijem reći ni što, ni kako. Nosio je ruksak sa sobom gdje su nam bile fotografije. To su nam bile uspomene, da njih barem imam. U tom... Ta dva dana što sam bila u tim Potočarima s tim narodom, a dragi bože, kakve patnje. Porada se žena blizu mene, u grupi, u masi. I dođe čovjek i samo joj zgnječi onu bebu, dijete ni vrisnulo nije, ni javilo se. Nije mu ni ime zapisano. Nije među nestalim, nije među rođenim, a bilo je. Jedna drži bebu. Dijete plače. Kaže „Ućuti ženo to dijete“. „A šta ću mu ja“ kaže žena. Šuti žena, ništa ne govori. Samo jedna curica vrišti, kažu da je iz Šušnjara. Mati joj viče, valjda je mati „Pustite je, njoj je samo devet godina“. Od usta do usta, nema možda deset metara do mene, silovali dijete. Vrištalo dijete, vrištalo dok mu nije nestalo daha. Prestade. Gužva je. Mi svi čekamo da se proguramo tamo. Držim se mom mužu za rame samo da da ... Ono prije nego što su ga odveli, da se ne izgubimo. Trebam u WC negdje. U nekakav kukuruz ja pređoh. Tri tijela tamo jedno preko drugog bez glava. Tamo iza nekakve kuće, opet ima kuća na domak tu, devet tijela potrbuške, bez glava. Ja se vratila. Nije mi ni trebao WC. Muža mi odvojiše. Ja sam bila prazna. Nemam više ni straha, ni želje, ni volje. Kasnije kad sam prešla i nastavila tražiti, sve bolnice, sve sam pretražila, kažu mi „Samir ti je ranjen“. Sve sam obišla, tražila, nema moga Samira nigdje. Mjesec, dva čekala. Nema mog Samira nigdje. Čuvala cipele velike, 46 broj. Doći će moj Samir. Nema ga. Nije nikad došao, ni dan danas. Ohrabrila sam se, osnažila sam se da se borim da tražim nestale, da tražim krivca. Pa i u REKOM-u i raznim organizacijama, pa u svim udrugama širom Jugoslavije i po bijelom svijetu. I ožilavila sam, otplačem i opet kažem — pa makar se ne stidim nikoga. Nije od mojih niko zločinac bio. Hvala dragom Alahu, nisu. Imam svoje patnje, svoje suze, svoju bol. Al' kako će zločinac zaspati kad mu se budu slike vraćale. Rekoh, njemu je teže. Dobili smo jedno pismo iz Vlasenice, u kom jedan tako slično opisao život koji ne bih pozelela nikom, ni tom dušmanu koji mi je dijete ubio. Hvala vam.“